

Reumaliitto

SOSIAALITURVAA
nuorille

Sosiaaliturvan tarkoitus on tukea ihmisiä esimerkiksi sairauden kohdatessa. Suomessa sosiaaliturvaa tarjoavat monet eri tahot, monin eri tavoin.

Jokaisen sairastuneen elämän kokonaistilanne on erilainen. Tärkeää on selvittää, mitä apua juuri sinun tilanteeseen on saatavilla ja kuka sitä tarjoaa. Monesti oma aktiivisuus tukien hakemisessa on ratkaisevaa.

Sairastuneelle ja hänen läheisilleen järjestelmä voi vaikuttaa monimutkaiselta ja etuuksien hakeminen vaivalloiselta. Omia oikeuksia ja mahdollisuuksia kannattaa kuitenkin selvittää.

Yksin ei kannata jäädä, vaan pyydä tarvittaessa apua tilanteesi selvittämisessä!

Mistä löydän tietoa sosiaaliturvasta?

Sosiaaliturvan selkiyttämiseksi Reumaliitossa on koottu **Sosiaaliturvan suunnistuskartta lapsiperheille ja nuorille**. Se kertoo, mitä palveluja ja tukia heille on olemassa sekä ketkä niitä tarjoavat.

Kannattaa muistaa, että voit olla oikeutettu myös yleisiin tukiin. Ne on listattu kattavasti Reumaliiton kokoamaan **Sosiaaliturvan suunnistuskarttaan**.

Löydät kartat netistä osoitteesta reumaliitto.fi/suunnistuskartta. Verkkoversiosta löytyvät myös linkit

tuen tarjoajien omille sivuille, mikä helpottaa lisätietojen etsimistä.

Hyvä apu sosiaaliturvaviidakossa on myös oma **paikallinen reumayhdistyksesi**. Heiltä voi saada tietoja esimerkiksi hyvinvointialueesi tarjotusta sosiaaliturvasta. Paikallisyhdistyksiltä ja Suomen Reumanuorisista saat myös vertaistukea.

Hyvinvointialueesi sosiaalityöntekijä tai -ohjaaja osaavat auttaa sinua eteenpäin. Reumaliitolla on myös sosiaaliturvaohjausta, mikäli et tiedä miten omassa tilanteessasi edetä. Yhteystiedot löydät lopusta.

Alla on kerrottu enemmän yleisimmistä nuoria koskevista sosiaaliturvan muodoista.

Mitä korvauksia saan lääkekuluista?

Saat korvausta lääkkeistä, kliinisistä ravintovalmisteista ja perusvoiteista, jotka lääkäri on määrännyt sairautesi hoitoon reseptillä ja jotka ovat korvattavia.

Aikuisilla korvausta maksetaan sen jälkeen, kun 70 euron alkuomavastuu on täyttynyt. Alkuomavastuu ei koske lapsia ja nuoria. Sitä sovelletaan vasta sen vuoden alusta, jolloin täyttää 19 vuotta.

Kela maksaa **lääkekorvauksia kolmessa korvausluokassa**. Peruskorvaus on 40 % lääkkeen hinnasta tai viitehinnasta ja alempi erityiskorvaus on 65 %. Ylempi erityiskorvaus

on 100 %, mutta asiakas maksaa 4,50 euron omavastuun jokaisesta ostamastaan lääkkeestä.

Maksat vuosittain itse korvattavista lääkkeistäsi korkeintaan **lääkekaton verran eli 633,17 euroa**. Tämän täyttymisen jälkeen jokainen korvattava lääke maksaa sinulle omavastuuosuuden eli 2,50 euroa.

Kelasta voi hakea **toimeentulotukea lääkekustannuksiin**, mikäli taloudellinen tilanteesi on haastava.

[Lisätietoa saat Kelasta.](#)

Mitä maksuja tulee nuoren terveydenhoidosta julkisella puolella?

Julkisen terveydenhuollon avosairaanhoidon lääkäripalveluista ei peritä maksuja alle 18-vuotiailta. Alaikäisten poliklinikalla saama hoito ja tutkimukset ovat niinkään maksuttomia. Lasten sairaalahoidon julkisessa terveydenhuollossa on maksutonta seitsemän vuotuisen omavastuupäivän jälkeen.

Äitiys- ja lastenneuvolakäynnit, terveydenhoitajan vastaanotto sekä laboratorio- ja röntgentutkimukset ovat maksuttomia.

[Lisätietoa saat omasta terveydenhuollon yksiköstäsi.](#)

Mikä on terveydenhuollon maksukatto?

Julkisen terveydenhuollon asiakasmaksuissa on kalenterivuositainen maksukatto, **joka on 762 euroa**. Sen täyttymisen jälkeen asiakasmaksuja ei enää peritä maksukaton piiriin kuuluvista palveluista. Ainoan poikkeuksen tähän muodostaa lyhytaikaisen laitoshoidon ns. ylläpito-maksu.

Alle 18-vuotiaiden käyttämistä palveluista perityt maksut lasketaan yhteen hänen huoltajansa maksujen kanssa. Kun maksukatto ylittyy, palvelut ovat maksuttomia kaikille niille henkilöille, joiden maksut ovat yhdessä kerryttäneet maksukattoa. Maksukatto ei kata kaikkea terveydenhoitoa. Huomaathan, että terveydenhuollon maksukatto on eri asia kuin lääkekatto.

Löydät Reumaliiton Sosiaaliturvan suunnistuskartat osoitteesta reumaliitto.fi/suunnistuskartta

Terveyspalvelujen käyttäjän on itse seurattava maksukatontäyttymistä.

Lisätietoa hyvinvointialueesi terveysterveyspalveluista.

Voiko sosiaali- ja terveydenhuollon maksuihin saada helpotusta?

Sosiaali- ja terveydenhuollon **asiakasmaksuista** on mahdollista hakea **alennusta tai vapautusta** perheen tulojen tai erityisten sosiaalisten syiden vuoksi (asiakasmaksulaki 11§). Hae alennusta siitä terveydenhuollon yksiköstä, jossa kyseinen asiakasmaksu on määritetty.

Maksuihin voi myös hakea Kelasta **toimeentulotukea**.

Kela korvaa osan kustannuksista, jotka aiheutuvat käynnistä sairauden vuoksi yksityisellä lääkärillä.

Lisätietoa hyvinvointialueesi sosiaali- ja terveyspalveluista sekä Kelasta.

Saanko tukea terveydenhuollon matkoihin?

Kela maksaa **matkakorvausta** julkiseen terveydenhuoltoon tehdyn matkan kustannuksista, kun matka on tehty sairauden, kuntoutuksen, raskauden tai synnytyksen vuoksi. Matkat yksityiseen terveydenhuoltoon korvataan vain silloin, jos siellä annettu hoito on Kela-korvattavaa. Matka voidaan kuitenkin korvata tilanteessa, jossa lääkärin vastaanotolla tekemä toimenpide liittyy sairaanhoitoon.

Maksat jokaisesta matkasta enintään 25 euron omavastuun. Yhteensä omavastuu on enintään 300 euroa vuodessa (ns. matkakatto). Kun se ylittyy, sinun ei tarvitse maksaa omavastuuta loppuvuoden matkoista.

Voit saada myös **yöpymisrahaa**, kun yöpyminen on ollut tarpeellinen esimerkiksi hoitoon tai kuntoutukseen ehtimiseksi tai toistuvien päivittäisten matkojen välttämiseksi. Yöpymisraha on enintään 20,18 euroa vuorokaudelta.

Perheenjäsenen matka voidaan korvata, jos hoitava lääkäri toteaa perheenjäsenen hoitoon osallistumisen välttämättömäksi.

Saattajan matkakulut korvataan, kun hoitohenkilökunta on katsonut, että asiakkaan terveydentila edellyttää saattajaa. Jos saattajan tarve on ilmeinen, erillistä selvitystä ei tarvita. Saattajan tarve on ilmeinen esimerkiksi silloin, jos asiakas on lapsi.

Lisätietoa saat Kelasta.

Edessäni on ammatin tai opiskelupaikan valinta, mistä apua?

Kuntien **työ- ja elinkeinopalvelujen** asiantuntijat auttavat sinua, kun etsit elämäntilanteeseesi sopivaa ratkaisua koulutukseen tai ammatin-valintaan. TE-palveluilla on useita eri mahdollisuuksia sinulle sopivan polun löytämiseksi.

Vinkkejä kannattaa kysyä myös opiskelupaikan opinto-ohjaajalta tai ammattiliitolta. Ole heihin rohkeasti yhteydessä!

Mitä teen, jos sairastun kesken opintojeni?

Jos sairastut kesken opintojen pidemmäksi aikaa, voit hakea **Kelasta sairauspäivärahaa**. Lyhytaikainen sairaus ja vähentyneet opintosuoritukset eivät estä opintotuen saamista.

Jos sairautesi jatkuu yli 2 kuukautta, sairauspäiväraha on parempi vaihtoehto toimeentulosi turvaamiseen. Sinun kannattaa hakea sairauspäivärahaa, etteivät opintotukikuukaudet kulu.

Lisätietoja saat Kelasta.

Mistä saan tukea arkeen sekä kuntoutusta?

Kuntoutuksen tarkoituksena on auttaa kuntoutujaa ja hänen perhettään sopeutumaan sairauden tai vamman mukanaan tuomiin muutoksiin ja kuntoutumaan.

Lääkinnällisen kuntoutuksen järjestämisessä ensisijainen vastuu on **hyvinvointialueella**. Myös **Kela** järjestää sopeutumisvalmennus- ja perhekursseja, joissa lapsi ja hänen perheenjäsenensä tai muut läheiset voivat saada tukea sairastumisen tai vammautumisen aiheuttamaan elämäntilanteeseen.

Lisäksi arkea tukevia kursseja järjestävät **potilas- ja vammaisjärjestöt**. Kannattaakin tutustua Reumaliiton järjestämään toimintaan.

Lisätietoa hyvinvointialueesi terveystaloudesta, Kelasta ja potilasjärjestöistä.

Saako kuntoutukseen taloudellista tukea?

Kuntoutusraha ja osakuntoutusraha turvaavat toimeentuloasi, kun osallistut kuntoutukseen. Sitä voi hakea Kelasta 18–67-vuotias, jonka kuntoutuksen tavoite on työelämässä pysyminen, työelämään palaaminen tai työelämään pääsy.

Lisäksi alle 20-vuotiaalle voidaan maksaa tehostetun kuntoutuksen ajalta **nuoren kuntoutusrahaa**.

Omaisien kuntoutusrahaa voit saada

siltä ajalta, kun osallistut omaisesi sopeutumisvalmennukseen, kuntoutuskursseille tai perhekuntoutukseen.

Muistathan myös **matkakorvaukset kuntoutukseen**.

Lisätietoa saat Kelasta.

Tarvitsen apuvälineitä, miten edetä?

Reuma- ja tuki- ja liikuntaelinsairalle oikeanlainen apuväline voi helpottaa arkea huomattavasti.

Erilaisia apuvälineitä on paljon. Esimerkiksi niveltuet ja lastat, tukikaulus, pohjalliset tai ergonomisesti muotoillut työ- ja ruokailuvälineet voivat olla hyödyllisiä.

Erikoissairaanhoidon vastuulla ovat vaativat lääkit ja kuntoutuksen apuvälineet. Perustason apuvälineistä vastaavat **hyvinvointialueesi terveystaloudesta**.

Kelan kautta voi saada vaativia apuvälineitä opiskeluun ja töihin liittyen.

Kysy tilanteeseesi sopivista apuvälineistä sinua hoitavalta terveydenhuollon yksiköltä.

Voiko liikkumiseen saada tukea vamman takia?

Mikäli auto on tarpeellinen vaikeavammaisen lapsen kuljetuksen vuoksi, voidaan uutena hankittavaan autoon hakea **autoveron palautusta tai huojenusta**.

Vapautus ajoneuvoverosta voidaan myöntää, mikäli auton hankintaan on saatu autoveronpalautusta tai mikäli lapselle on myönnetty liikkumisesteisen pysäköintitunnus. Luvan saaminen voi perustua lapsen liikuntavammaan tai johonkin muihin erityisongelmaan, jonka vuoksi lapsen saattaminen autosta määränpäähän on vaikeaa.

Kuljetuspalveluja saattajapalveluineen voidaan myöntää hyvinvointialueen sosiaalitoimesta vaikeavammaiselle lapselle, joka ei vammansa takia voi vapaa-ajan matkoilla käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä. Kuljetuspalveluja voidaan myöntää mm. asiointiin sekä harrastus- ja virkistystoimintaan tarvittaviin matkoihin.

Vaikeavammaisilla ja pitkäaikais-sairailla lapsilla on oikeus kunnan koulutoimen järjestämiin **koulukuljetuksiin**, jos he eivät kykene käyttämään julkista liikennettä. Koulu hoitaa koulukuljetusasiat yhteistyössä huoltajien kanssa. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus.

Lisätietoa saat kuntasi opetustoimesta sekä hyvinvointialueesi sosiaalipalveluista ja lastenneuvolasta.

Mikä on alle 16-vuotiaan vammaistuki ja mitä kunnan vammaispalvelut tarjoavat?

Alle 16-vuotiaan vammaistuen tarkoituksena on tukea vammaisen tai sairaan alle 16-vuotiaan lapsen päivittäistä elämää. Lapsi voi saada vammaistukea, jos hän vamman- tai sairautensa vuoksi tarvitsee säännöllistä hoitoa, huolenpitoa ja kuntoutusta. Tuen myöntää Kela.

Hyvinvointialueiden vammaispalvelun kautta järjestetään vammaisille ja pitkäaikaissairaille erilaisia arjessa helpottavia palveluja ja taloudellisia tukitoimia. Näitä ovat esimerkiksi kuljetustuki, avustus auton ostoon sekä sairauden vuoksi välttämättömät kodin muutostyöt.

Lisätietoja saat hyvinvointialueesi vammaispalveluista ja Kelasta.

Mitä tukea saan Reumaliitosta?

- Ohjaamme eteenpäin sosiaaliturvaan liittyvissä kysymyksissä palveluneuvonta@reumaliitto.fi sekä puhelimitse p. 044 7680 448.
- Myönnämme avustuksia Hugo Eklundin, Pirkko Handolinin ja Enni Viian rahastoista. Lisätietoa nettisivuilta ja p. 050 548 6421.
- Järjestämme arkea tukevia kurssseja ja lomatoimintaa. Lisätietoa nettisivuilta reumaliitto.fi/kurssit sekä Reumaliiton vaihteesta.
- Reumaliiton vaihde auttaa ma-to klo 9–13 p. 044 351 5768 info@reumaliitto.fi.
- reumaliitto.fi/nuoret tarjoaa tietoa ja tukea sairastuneille lapsille, nuorille ja perheille.
- Nuoret reuman kanssa eli Nurekatiimi tarjoaa vertaistukea nuorille (Instagram, Youtube ja TikTok).
- Suomen Reumanuoret ry on yhdistys kaikille eri reumasairauksia sairastaville alle 35-vuotiaille nuorille. Älä ole yksin – ole yksi meistä!

Reumaliitto

2025

- reumaliitto.fi
- info@reumaliitto.fi
- @suomenreumaliitto
- @suomenreumaliitto
- @reumaliitto
- Suomen Reumaliitto
- Suomen Reumaliitto ry
- Suomen Reumaliitto ry
Iso Roobertinkatu 20-22 A
00120 Helsinki
Vaihde: (09) 476 155